

MIRA MENAC-MIHALIĆ

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Odsjek za kroatistiku

Ulica Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb

mmenac@ffzg.hr

FONOLOŠKI OPIS GOVORA MURTERA

U radu¹ se na temelju građe iz upitnika *Hrvatskoga jezičnoga atlasa* donose rezultati istraživanja fonološkog sustava govora Murtera, inventar, realizacija, distribucija i podrijetlo vokala, nevokala i prozodema.

Karta 1: Murter na karti Republike Hrvatske.

¹ Rad je napisan u okviru projekta *Lingvistička geografija Hrvatske u europskome okruženju* (LinGeH) koji pri Sveučilištu u Zadru financira Hrvatska zaklada za znanost pod brojem HRZZ 3688.

Posvećen je cijenjenoj dijalektologinji i dragoj suradnici koja je i sama istraživala, popunjavala upitnike i pisala fonološke opise.

0. Uvod

Upitnik *Hrvatskoga jezičnoga atlasa* ispunila je Mira Menac-Mihalić u Murteru u kolovozu 1997. Ispitala je osam ispitanica: M. T. rođ. 1932., N. M. rođ. 1938., P. Š. B. rođ. 1931., I. K. rođ. 1934., V. B. rođ. 1928., N. T. rođ. 1941., L. S. rođ. 1922. i K. Š. rođ. 1931.

Murter je naselje na sjeverozapadnom dijelu istoimenog otoka. Udaljen je 32 kilometra od Šibenika i 65 kilometara od Zadra, pripada Šibensko-kninskoj županiji i prema popisu stanovništva iz 2011. imao je 2.044 stanovnika.

Ime je naselja *Murtêr*. Lokalni je naziv govora *murtêrski*. Rabe se etnici *Murterîn*, *Murtêrka*, ktetik *murtêrski*. Govor pripada južnočakavskom ikavskom dijalektu.

1. Vokali

1.1. Inventar

Vokalski sustav ima pet vokala u dugim i šest u kratkim slogovima.

<i>ī</i>				<i>ū</i>
	<i>ē</i>		<i>ō</i>	
		<i>ā</i>		

<i>i</i>					<i>u</i>
	<i>e</i>			<i>o</i>	
		<i>a</i>	<i>ǣ</i>		

1.1.1. U funkciji silabema pojavljuje se *r*, uvijek kratak, npr. *kṛv*, *kṛvjun*, *obṛva*, *sṛbī*, *bṛci*.

1.2. Realizacija

Dugo se *ō* može realizirati više ili manje zatvoreno [*kōst* – *kôst*], a *ā* se može više zatvoriti, ali se uvijek razlikuje od *ō*.

1.3. Distribucija

1.3.1. Svi vokali mogu biti na svim mjestima u riječi, na početku, u sredini i na kraju, ispred i iza bilo kojeg ne vokala osim uz *r*.

1.3.2. Kratko *ǣ* dolazi samo u nenaglašenom položaju (i to zanaglasnom).

1.3.3. Dugi vokali mogu biti pod dugim naglaskom i u dugom nenaglašenom slogu pred kratkim naglaskom.

1.3.4. Uz nazale *o* se fakultativno zamjenjuje sa *u*: *mūmāk*, *nūn* ‘on’, *imenun*, *ditētun*.

1.3.5. Zijev se uklanja:

- stezanjem: *st̄iti*
- umetanjem *j*: r. pr. m. jd. *vidija, čuja, pričaja, mučaja, seja*
- umetanjem *v*: *l̄evut*.

Zijev se rijetko ne uklanja: *p̄auki*.

1.4. Primjeri

Dugi silabemi (naglašeni i nenaglašeni)

<i>ī</i>	<i>Murterīn, učī, zīxāti</i>
<i>ē</i>	<i>čēr 'N kći, A kcer', uzēsti, na pamēti</i>
<i>ǣ</i>	<i>gl̄avu, dobǣ, vrimenǣ, gl̄avá</i>
<i>ō</i>	<i>nōs, kōst, nōga, mōgu, pōskòk</i>
<i>ū</i>	<i>sūnce, rūke, ūstimán, na zūbù</i>

Kratki silabemi (naglašeni i nenaglašeni)

<i>i</i>	<i>viditi, plakivac, siditi</i>
<i>e</i>	<i>mètnula, ùzmeš</i>
<i>ǣ</i>	<i>glèdǣja, poznīvǣn</i>
<i>a</i>	<i>spāti, bráča</i>
<i>o</i>	<i>mòzak, óči, očiman, dico mojá</i>
<i>u</i>	<i>ùxo, suzá, sùze</i>
<i>r</i>	<i>kǣvjun, obǣva, sǣbī</i>

1.5. Podrijetlo

Vokali *ī i ē e a ō o ū u* kontinuantne su odgovarajućih vokala u ishodišnom sustavu. Kratki vokali nastali su i ukidanjem opreke po kvantiteti u zanaglasnom slogu. Posebnosti:

<i>ī</i>	<	<i>ē̄ – rič̄, cīli</i>
<i>i</i>	<	<i>ě – p̄isma, l̄išnǣk</i>
<i>ē</i>	<	<i>ē̄ – pēt, rukē, na pamēti</i>
	<	<i>ā iza r: rēsti, rēbác (novije vr̄bác)</i>

	< \bar{e} u vrlo malom broju primjera: <i>vēnci</i>
<i>e</i>	< e – <i>jezik</i> (uz starije <i>jazik</i>)
	< \bar{e} u vrlo malom broju primjera: <i>zēnica, venčala se, dē</i> uz <i>di</i>
	< <i>o</i> u <i>tēplo</i>
	< <i>u</i> <i>kōren</i>
\bar{a}	< \bar{a} – <i>xālá</i> ‘hvala’
	< \bar{o} – <i>dān</i>
	< \bar{o} u naknadno produženoj penultimi ispred kratke naglašene ultime: <i>jāglā, māglā, dāskā</i>
	< \bar{e} iza <i>j</i> : <i>zajāti</i>
	< stezanjem – <i>stāti</i>
<i>a</i>	< \bar{a} nakon kraćenja u zanaglasnom slogu $\bar{a} > \bar{a}$: <i>kūva, šćuća</i>
<i>a</i>	< \bar{e} u rijetkim primjerima iza palatala: <i>nādro</i>
	< e iza <i>j</i> : <i>jatva, jazik</i> (novije <i>jezik</i>)
	< \bar{o} u jakom položaju: <i>pās</i>
	< rijetko u slabom položaju: <i>pasīč</i>
	< \bar{o} – <i>ōpeta</i>
\bar{u}	< \bar{u} – <i>spūž, vūk</i>
	< \bar{u} – <i>zūb, mūž, pūt</i>
	< <i>o/ō</i> fakultativno uz nazal: <i>mūmāk, nūn</i> ‘on’
<i>u</i>	< u – <i>kunē se, jábuka, suzā, sūze</i>
	< o – <i>subōta, glāvu, mōgu</i> ; u sufiksu <i>-nu-</i> gl. II. vrste: <i>mētuti</i>
	< <i>o</i> ispred nazala: <i>imenun, ditētun</i>
	< rijetko u prijedlogu <i>sə/sq</i> : <i>su māne</i> ‘s manje’
	< <i>və(-)</i> u: <i>udovác, uzēsti</i> .

1.6. Otpadanje

<i>o-</i>	>	<i>ø- – pànak, pãnci, skorùša, vî ‘ovaj’, vòga ‘ovoga’, nî ‘onaj’</i>
-----------	---	---

2. Nevokali

2.1. Inventar

Sonanti			
<i>v</i>			<i>m</i>
	<i>l</i>	<i>r</i>	<i>n</i>
<i>j</i>			<i>ń</i>

Šumnici			
<i>p</i>	<i>b</i>		
<i>t</i>	<i>d</i>		
<i>c</i>		<i>s</i>	<i>z</i>
<i>č</i>	<i>ž</i>	<i>š</i>	<i>ž</i>
<i>k</i>	<i>g</i>	<i>x</i>	

2.1.1. U inventaru nema fonema *l̂*, koji je zamijenjen sa *j*: *žùj, ostāvjamò, jùdi*.

2.1.2. U inventaru nema fonema *f*, koji je zamijenjen sa *x*: *xamija, xundaménat, xriško, garòxul, xazò ‘grah’*.

2.1.3. Polazni *x* dao je *ø* u početnom i medijalnom položaju (*ijadu, òčeš; d̂čce; žùka, žùko; d̂rtàja ‘drhtao’, t̂iti*) ili je zamijenjen s *v*, uglavnom iza stražnjih vokala (*kùvati, duvãñ*). Rijetko se čuva (*mixūr*).

2.2. Realizacija

2.2.1. Fonem *v* je sonant: *Turčinov, òvcà*.

2.3. Distribucija

2.3.1. Zvučni opstruenti zadržavaju zvučnost na apsolutnom kraju riječi: *glâd, Turčinov*.

2.3.2. U dočetnoj poziciji /m/ > /n/ u gramatičkim morfemima i nepromjenjivim riječima: *sédan, òsan, razumîn*.

2.3.3.1. Zamjenjivanje nevokala u skupovima:

<i>čk > šk</i>	u <i>màška</i>
<i>gn- > gñ-</i>	u <i>gñzđò</i>
<i>pć > vć</i>	<i>šávče, šavčàti</i> (uz ujednačavanje prema prezentskoj osnovi)

<i>pk > vk</i>	u † <i>zīvka</i>
<i>pt- > st-</i>	u <i>st'ica</i>
<i>st > c</i>	u <i>caklò</i> , ali <i>stāblò</i>
<i>šč > jč</i>	u <i>prajčič</i>
<i>žl- > zl-</i>	u <i>zl'ica</i>

2.3.3.2. Ispadanje nevakala:

<i>dl- > l-</i>	<i>lītò</i> 'dlijeto'
<i>gd- > d-</i>	<i>dè, di</i>
<i>gv- > g-</i>	<i>gòžže</i>
<i>x- > ø-</i>	<i>ijadu, óčeš</i>
<i>xí > č</i>	<i>džče</i>
<i>xt > t</i>	<i>dýtāja</i> 'drhtao', <i>titi</i>
<i>xv- > x-/v</i>	<i>xālá, xāli se</i> 'hvali se' ili <i>v: uvátija</i>
<i>kč- > č-</i>	<i>čēr</i>
<i>-l > -ø</i>	<i>xažò</i> 'grah', <i>dèbe</i> 'debeo', <i>vèse</i> 'veseo' (ali ima primjera kao: <i>dīl, zdrīl, vřta/vřtal</i>)
<i>lb > b</i>	<i>sabūn</i>
<i>pč- > č-</i>	<i>čèla</i>
<i>pk > k</i>	<i>klùko</i>
<i>pš- > š-</i>	<i>šen'ica</i>
<i>rs > s</i>	<i>travěsa</i>
<i>str- > sr-</i>	<i>srùčna</i>
<i>svr- > sr-</i>	<i>sřbř</i> (3. sg prez.)
<i>tk > k</i>	<i>kāti, pliki, slàka</i>
<i>tkv > kv</i>	<i>ròkva</i>
<i>tpl > pl</i>	<i>poplāti</i>
<i>tstv > stv</i>	<i>bogástvo</i>

<i>zr- > z-</i>	<i>zīkāvāc</i>
--------------------	----------------

2.3.3.3. Dodavanje

<i>zr > zdr</i>	<i>zdrīl, sazdrīja, uzdrīja</i>
$\emptyset > j$	<i>u japǣn̄ ‘vapno’</i>
$\emptyset > n$	<i>pòslin, nūn < on</i>
$\emptyset > m$	<i>dūmbok</i>
$\emptyset > k$	<i>lǣnik</i>

2.3.4. Skup *čr* u nekim se riječima čuva (*čřv*), a u nekima je zamijenjen sa *cr* (*cřn*).

2.3.5. Na kraju riječi mogu se ostvariti skupovi od dva šumnika: *prīšč*.

2.3.6. Na kraju riječi u imenicama i pridjevima *l* ispada: *dēbe* ‘debeo’, *vēse* ‘veseo’, *xažô* ‘grah’, ali ima primjera fakultativnog čuvanja: *dīl, vřta/vřtal, zdrīl*. U m. r. sg. u glagolskom pridjevu radnom zamjenjuje se s *a/ja*: *porēzq, pomògq, mètnuja, pūštija, dřtāja* ‘drhtao’ *dāja//dā*.

2.3.7. Rotacizam je potvrđen u prezentu *mòre*, uz *mòže*.

2.3.8. Metateza je izvršena u *svāki, svā*, ali *vās*.

2.3.9. Fakultativno dolazi do ujednačavanja na daljinu: *šūša, ošūšilo//osūšimo*.

2.3.10. Ujednačavanje po mjestu tvorbe u sandhi položaju: *š nūn, š nūn*.

2.3.11. Razjednačavanje na daljinu: *lēbro*.

2.4. Podrijetlo

Nevekali *v j l r m n ņ p b t d c s z š ž k g x* kontinuantne su odgovarajućih nevekala u ishodišnom sustavu.

Posebности:

<i>v</i>	<	<i>x</i> iza stražnjih vokala, npr. <i>kūvati, kūvq, duvānā</i>
	<	<i>p</i> u skupu <i>pč</i> : <i>šavčāti, šavče</i>
	<	<i>p</i> u skupu <i>pk</i> : † <i>zřvka</i>
	<	\emptyset pred <i>u</i> u zijevu u <i>lėvut</i>
<i>x</i>	<	<i>f</i> – <i>xamija, xundamėnat, xriško, garôxul, xažô, xažôla</i>
	<	<i>xv</i> – <i>xāla</i>

<i>j</i>	< <i>í – žũj, ostãvjamo, jũdi</i>
	< <i>laj u vesẽje</i>
	< na mjestu epenteze - <i>b+aj grãbje</i>
	< <i>đ – prẽja, tũje</i> (uz novije <i>tũže, mẽža, žẽž</i> , N pl <i>ćãže</i> , G pl <i>ćãž</i>)
	< očuvani su skupovi <i>jd i jt põjti põjde, izãjde, izãjdi</i> , ali usp. <i>iti, ižen</i>
	< stara prasl. proteza u <i>japãñ ‘vapno’</i>
	< <i>š</i> u skupu <i>šč</i> : u <i>prajcič</i>
<i>d</i>	< \emptyset u skupu <i>ždr</i> < <i>žr</i> : <i>ždribe</i>
	< \emptyset u skupu <i>zdr</i> < <i>zr</i> : <i>zdril, sazdrija, uzdrija</i>
<i>ž</i>	< <i>đ – tũže</i> (starije <i>tũje</i>), <i>mẽža, žẽž</i> , N pl <i>ćãže</i> , G pl <i>ćãž</i>
	< <i>daj – suže</i> , starije <i>sužê, rožaci</i>
	< <i>ižen</i> , ali <i>põjde, izãjde</i>
<i>r</i>	< <i>ž</i> – intervokalno u prezentu <i>mõre</i> , uz <i>mõže</i>
	< <i>ř – škãre, mõre</i>
<i>m</i>	< \emptyset – <i>dumbok</i>
<i>n</i>	< <i>m – sèdan, òsan, razumîn</i>
	< \emptyset – <i>nũn</i> < <i>on</i>
<i>ń</i>	< <i>n</i> u <i>gn- gnĩzdò</i> u <i>japãñ ‘vapno’</i>
<i>žž</i>	< <i>zdaj – gòžže</i> , ali <i>gròzje/gròzje</i>
<i>ž</i>	< u <i>žep, narãnže</i>
	< u <i>pomũžena</i>
<i>z</i>	< <i>ž</i> u <i>zlica</i>
<i>s</i>	< <i>ts – Xřvãska, xřvãski</i>
	< <i>p</i> u skupu <i>pt</i> : u <i>stica</i>
<i>š</i>	< <i>s</i> ispred palatala: <i>š nũn</i>

	<	<i>s</i> u skupu <i>st</i> : u <i>pūštu</i> , <i>pūštija</i>
	<	<i>č</i> u skupu <i>čk</i> : <i>máška</i>
	<	<i>s</i> asimilacijom: <i>šūša</i> , <i>ošūšilo se</i>
	<	u <i>šliva</i>
<i>č</i>	<	<i>č</i> – <i>slipòčica</i> , uključujući skup <i>čr</i> , npr. <i>čŕv</i>
	<	<i>t</i> – <i>òčeš</i>
	<	<i>taj</i> – <i>bráča</i> , <i>prūče</i>
	<	u skupu <i>št</i> – <i>prišč</i> , <i>išču</i> , <i>pūščen</i> , <i>gušcer(ica)</i> , <i>prègršče</i> , <i>kjīšča</i>
<i>c</i>	<	<i>č</i> u skupu <i>čr</i> , npr. <i>cŕn</i>
	<	<i>st</i> u <i>caklò</i> (ali <i>stqblò</i>)
<i>u</i>	<	<i>və(-)</i> (prijedlog i prefiks) – <i>u</i> , <i>udovác</i> , <i>uzēsti</i>

3. Prozodija²

3.1. Inventar

3.1.1. U inventaru prozodema tri su naglasaka: $\hat{\text{~}}$, $\tilde{\text{~}}$, ' , kračina i prednaglasna dužina.

3.1.2. Svi dugi i kratki silabemi mogu biti naglašeni i nenaglašeni osim kratkoga *q* koji ne može biti naglašen.

3.2. Realizacija

3.2.1. Dugi naglašeni silabemi mogu imati silazni i uzlazni ton.

3.3. Distribucija

3.3.1. Kratki akcent može se ostvariti na starom mjestu ako to nije kraj fonetske riječi. Ako je to kraj fonetske riječi, naglasak se obično pomiče na slog ispred u obliku $\tilde{\text{~}}$, bez obzira je li taj slog bio kratak ili dug. Ispred kratkog naglasaka iskonski kratki slog može se duljiti: *tēci*, *skōtnà*, *sakrivēnò*, na mjestu te dužine razvio se $\tilde{\text{~}}$ kad se naglasak povukao s ultime.

3.3.2. Naglasak $\hat{\text{~}}$ može doći u bilo kojem slogu u riječi, npr. *kôst*, *murtêrski*, *Murterîn*.

² Prozodija se može interpretirati i drugačije: s prelaženjem siline na prednaglasnu moru (Juraga 2010) akcentuacija se ovoga govora tumači kao četveroakcenatska ($\hat{\text{~}}$, $\tilde{\text{~}}$, ') bez prednaglasne dužine.

3.3.3. Naglasak \sim može doći u bilo kojem slogu u riječi, npr. *rukē, dobā, vrimenā, travěsa, pūščen*.

3.3.4. Nenaglašeni dugi slogovi samo su prednaglasni, tj. u tom se položaju čuva opreka po kvantiteti, npr. *zīxāti, na pamēti, glāvā, na zūbū*, a u zanaglasnom slogu je ukinuta.

3.3.5. Prednaglasna dužina ne može se ostvariti ispred \sim i $\hat{}$, npr. *rūki / rūci*, ali *rukē, rukūn, društvo, smṛknučē*. Ispred kratkog naglasaka dužina se može ostvariti na iskonski dugom i kratkom slogu. U zanaglasnom slogu nema opreke do duljini: *nōvi, lišnqk, kūvq*. Boja vokala *q* pokazuje da je opreka postojala.

3.3.6. Predzadnji iskonski kratki slog ispred kratkog naglasaka fakultativno se češće produljio (*ne tēci, skōtnā, sakrivēnō, bēdrā*), a treći slog od kraja rjeđe (*prīgnūja se*). Fakultativna je metataksa (regresivni pomak) kratkog naglasaka s otvorene ultime na produljeni (iskonski kratki) prednaglasni slog (*dōbro/dōbrō, mōgu, dīca, svidōci, grixōta/grixōtā*).

3.3.7. Sustavni su primjeri akcenatskog razlikovanja oblika ž. r. glagolskih pridjeva od ostalih oblika (*ūzeja : uzēla, donīla, počēla, savīla se, oprānā, venčānā*).

3.3.8. Potvrđeni su primjeri skakanja akcenta na proklitiku (*ōd glāda, nā noge* ‘pješke’, *iz mora*).

3.4. Podrijetlo naglasaka

Murterski govor ima djelomičnu metataksu kratkog naglasaka s otvorene ultime na kratki prednaglasni slog koji se dulji ili ima produljen prednaglasni slog ispred naglašene ultime.

Prozodijske se osobine izvode iz starohrvatskoga troakcenatskoga sustava za čakavske govore.

$\sim \sim$	<	\sim " pri regresivnom pomaku naglasaka s kratke naglašene ultime na naknadno produljenu penultimu, npr. <i>dōbro (/ dōbrō), mōgu, dīca, svidōci, grixōta (/grixōtā)</i>
$\sim \sim$	<	" \sim ispred skupa sa sonantom: <i>pānci</i> , usp. <i>pānak</i> (< <i>opānak</i>)
- '	<	\sim " u primjerice <i>ne tēci, prīgnūja se, skōtnā</i>
$\sim \sim$	<	$\sim \sim$ – G sg <i>rukē</i> , I sg <i>rukūn</i>
$\sim \hat{}$	<	- $\hat{}$ – <i>društvo, smṛknučē</i>
' \sim	<	' - – <i>nōvi, lišnqk, kūvq</i>
'	<	" / $\hat{}$ / \sim kod slogotvornoga <i>r</i> : <i>kṛv, kṛvjun, obṛva, bṛci</i>

4. Zaključak

Govor Murtera pripada južnočakavskom ikavskom dijalektu. Vokalski sustav ima pet vokala u dugim i šest u kratkim slogovima. U funkciji silabema pojavljuje se sonant *r*, uvijek kratak. Sustav nevokala ima 7 sonanata i 14 šumnika. Fonem *l* zamijenjen je sa *j*, a *f* sa *x*. Polazni *x* rijetko se čuva, uglavnom je dao *ø* u početnom i medijalnom položaju ili je zamijenjen s *v*, uglavnom iza stražnjih vokala. Zvučni opstruenti zadržavaju zvučnost na apsolutnom kraju riječi. Fonem *v* je sonant. U dočetnoj poziciji /m/ > /n/ u gramatičkim morfemima i nepromjenjivim riječima. Na kraju riječi *l* ispada u imenicama i pridjevima, a m. r. sg. u glagolskom pridjevu radnom zamjenjuje se s *a/ja*. Šćakavizam je dosljedan. U inventaru prozodema tri su naglaska, kračina i prednaglasna dužina. Svi dugi i kratki silabemi mogu biti naglašeni i nenaglašeni osim kratkoga *a* koji ne može biti naglašen. Dugi naglašeni silabemi mogu imati silazni i uzlazni ton. Prozodija se može interpretirati i drugačije: s prelaženjem siline na prednaglasnu moru akcentuacija se ovoga govora tumači kao četveroakcenatska bez prednaglasne dužine. Sustavni su primjeri akcenatskog razlikovanja pridjevskih oblika ž. r. od ostalih oblika. Potvrđeni su primjeri skakanja akcenta na proklitiku.

Literatura

- Juraga, Edo. 2004. Neke osobine i osobitosti murterskog govora. *Murterski godišnjak*, 2, Murter, 253–268.
- Juraga, Edo. 2010a. *Rječnik govora otoka Murtera*. Murter – Šibenik: Ogranak Matice hrvatske – Županijski muzej.
- Juraga, Edo. 2010b. Turcizmi u murterskom govoru. *Čakavska rič: polugodišnjak za proučavanje čakavske riječi*, 38/1–2, Split, 333–342.
- Juraga, Edo. 2013. Nazivi riba u govoru Murtera. *Čakavska rič: polugodišnjak za proučavanje čakavske riječi*, 41/1–2, Split, 189–206.
- Lisac, Josip. 1999. Mjesto murterskog govora u čakavskom narječju. *Mogućnosti*, 1–3, Split, 107–111.
- Menac-Mihalić, Mira. 1997. Glagolski pridjev radni u Murteru. *Suvremena lingvistika*, 43/44, Zagreb, 185–190.
- Pandža, Marija; Juraga, Edo. 1998. Narodni nazivi biljnih vrsta u Murteru. *Čakavska rič: polugodišnjak za proučavanje čakavske riječi*, 27, Split, 57–65.
- Skračić, Vladimir. 1995. Imena mjesta i otoka Murtera. *Folia onomastica Croatica*, 4, Zagreb, 127–142.

A Phonological Description of the Local Dialect of Murter

Summary

The paper discusses the phonological system of the local Murter dialect on the basis of the data collected for the *Croatian Linguistic Atlas* project. The discussion covers the inventory, realization, distribution, and origin of the vowels, non-vowels, and prosodemes.

Ključne riječi: fonologija, Murter, Hrvatski jezični atlas, južnočakavski ikavski dijalekt, čakavsko narječje

Keywords: phonology, Murter, Croatian Linguistic Atlas, south Čakavian Ikavian dialect, Čakavian dialect group